

1 ХРОНОЛОШКИ ПРЕГЛЕД ВАЖНИЈИХ ДОГАЂАЈА¹

1941. ГОДИНА

Јули — децембар — На подручју Војводине у борби против окупатора и домаћих издајника дејствују 23 партизанска одреда са око 500 бораца. У месним десетинама, ударним и диверзантским групама налази се око 12.000 људи и и жена, омладинаца и омладинки.

- У Банату су 14 партизанских одреда, неколико група и бројне месне десетине и диверзантске групе у борби против окупатора и домаћих издајника извели око 100 различитих акција.
- У Бачкој су партизански одреди, месне десетине, ударне и диверзантске групе у борби против окупатора и домаћих издајника извеле више од 50 акција.
- У Срему су два партизанска одреда и бројне месне десетине, ударне и диверзантске групе у борби против окупатора и домаћих издајника извели око 100 различитих акција.

1942. ГОДИНА

Лето 1942. — У Срему дејствују три партизанска одреда — Фрушкогорски, Подунавски и Посавски, као и Босутска партизанска чета са око 1.000 добро наоружаних бораца. — Партијска организација у Срему броји око 300 чланова КПЈ, док је у СКОЈ-у било око 600 чланова.

6. октобар — Шеста источnobосанска НОУ бригада прешла је из источне Босне у Срем.
5. новембар — Шеста ист-очнобосанска бригада и главнина 3. одреда — Сремског (три батаљона) прешли су из Срема у источну Босну, где су наставили даља дејства.

¹ Овде су изнети само најважнији догађаји, мада су 2. бригада и остале војвођанске јединице готово свакодневно водиле оружане брбе и друге акције против окупатора и домаћих издајника.

11. новембар — Шеста источнбосанска бригада и Сремски одред напали су и разбили три четничка батаљона Драгослава Рачића у рејону Тавне, Бара и Пилице. Погинуло је 17, а заробљено 100 четника. Наши губици су износили 4 мртва и 8 рањених.
24. новембар — Немачки 750. пешадијски пук, домобрански 6. и 8. пук, један дивизион артиљерије, четнички Требавски одред и Мајевичка четничка бригада предузели су чишћење источног дела Мајевике од партизана („Потхват Тузла 1“).
28. новембар — Шеста источнбосанска бригада и Сремски НОП одред су у рејону села Малешеваца напали групацију од око 1.200 четника. Након шесточасовне борбе погинуло је око 220, а заробљено око 600 четника. Заплењена је знатна количина оружја.
- Шеста источнбосанска бригада и Сремски одред напали су усташко-домобранско-немачке посаде у Лопарима, Грмешу, Брезовачи, Радивојевићима и Мачковцу.
 - Шеста источнбосанска бригада и Сремски НОП одред напали су код Лопара две чете домобранског 6. и 8. пука и два четничка батаљона.
 - Први батаљон Сремског НОП одреда у рејону Лабуцке разоружао је четнички батаљон Косте Тољића.
15. децембар — Делови 718. немачке и 3. домобранске дивизије, усташке 1. и 5. бригаде предузели су офанзиву против 6. бригаде и Сремског НОП одреда („Потхват Тузла II“).
- 18 — 19. децембар — Шеста источнбосанска бригада и Сремски одред прешли су друм Зворник — Тузла, у покрету ликвидирали посаде непријатеља у Кусоњи, Косовачи, Руднику и Шарцима и стигли са Мајевике у Бирач.

1943. ГОДИНА

1617. јануар — Шеста источнбосанска бригада, Сремски, Бирчански и Мајевички НОП одред извршили су напад на посаду Цапарда.
25. јануар — Шеста бригада, Сремски, Бирчански и Мајевички НОП одред поново су напали посаду Цапарда.
- У Срему је образован нови Покрајински комитет КПШ за Војводину са Јованом Веселиновим Жарком на челу.

18. фебруар — Сремски и Мајевички НОП одред су, у рејону Црвеног потока, на друму Бијељина — Драгајевац, напали 23. чету домобранског 6. пука. Заробљено је преко 110 официра, подофицира и војника и заплењена знатна количина оружја.
22. фебруар — Сремски и Мајевички НОП одред су у Тобуту и Богutowом Селу напали четнике Јеремија Лазића и Трифуна Петровића. Заробљено је око 160 четника.
 - Трећи батаљон Сремског НОП одреда порушио је пругу Босанска Рача — Бијељина у рејону Даздарева и заробио 37 домобрана са оружјем и опремом.
 - Из Срема је у источну Босну стигло 358 нових бораца ради попуне Сремског НОП одреда.
9. март — Сремски НОП одред у источној Босни имао је четири батаљона и укупно 756 бораца.
5. април — Група војвођанских ударних батаљона и Мајевички НОП одред разбили су у заседи код Сухог Поља 2. батаљон домобранског 6 пука. Непријатељ је имао 11 мртвих, 33 рањена и 185 заробљених. Заплењена су 2 топа, 2 минобацача, 5 митраљеза, 11 пушкомитраљеза и 58 пушака и аутомата.
11. април — У Тавни код Брђана под Мајевицом формирана је 1. војвођанска НОУ бригада.
19. април — Из Срема је у источну Босну стигао нови транспорт од 350 бораца за попуну војвођанских јединица.
20. април — Друга група војвођанских ударних батаљона преименована је у 2. војвођанску НОУ бригаду.
24. април — Делови 2. војвођанске НОУ бригаде извели су између Босанске Раче и Бијељине диверзију и уништили локомотиву и 7 вагона. Заробљено је 25 домобрана и легионара.
- 3 — 6. мај — Делови домобранске 3. дивизије предузеле су противофанзиву од Босанске Раче и Тузле у правцу Бијељине ради прочишћавања овог терена и одбацивања 1. и 2. бригаде и Мајевичког НОП одреда са овог терена.
7. мај — Делови 2. војвођанске бригаде и Мајевички НОП одред разбили су снаге 3, 5. и 10 домобранског пука у рејону Забрђа. Убијено је и рањено око 50, а заробљено 22 војника.
 - У Срему је према директиви Покрајинског комитета КПЈ образован Оперативни штаб НОВ и ПО за Војводину.

- У Срему је образована Трећа група ударних војвођанских батаљона.
 - Из Срема је, ради попуне 1. и 2. војвођанске бригаде, стигао у источну Босну транспорт од преко 1.100 нових бораца и 100 кола хране и одеће.
6. јун — Снаге 369. легионарске и 3. домс^ранске дивизије (око 10.000 војника) предузеле су противофанзиву против 1. и 2. војвођанске бригаде и Бирчанског НОП одреда у Бирчу — „Потхват Шековићи”.
- 11 —12. јун — Прва и 2. војвођанска бригада и Бирчански НОП одред напали су усташку посаду и ослободили Сребреницу. Непријатељ је имао око 60 мртвих и рањених. Наши губици су износили 20 мртвих и рањених. Наши губици су износили 20 мртвих и 15 рањених.
11. јун — Први батаљон 2. војвођанске бригаде и Мајевички НОП одред напали су из заседе у рејону Драгаљевца домбранску 3. пуковнију (без 2. батаљона), која се кретала из Брчког према Бијељини. Заробљено је преко 1.200 војника, подофицира и официра. Заплењено је 900 пушака, 30 пушкомитраљеза, 9 митраљеза, 5 топова, минобацач и знатне количине муниције и друге опреме.
16. јун — Први батаљон 2. војвођанске бригаде и Мајевички НОП одред ослободили су Угљевик. Заробљено је и погинуло око 100 домобрана и 230 легионара.
18. јун — Прва и 2. војвођанска бригада и Бирчански НОП одред разбили су, у рејону Рудиште — Сикире код Шековића, две чете домобрана. Заробљено је око 140 војника и заплениено око 100 пушака, 6 митраљеза, 8 пушкомитраљеза и знатне количине друге опреме.
- 24 25. јун — Прва и 2. војвођанска бригада су нападе јаку и солидно утврђену усташко-домбранску посаду у Власеници. Напад није успео.
- 26 27. јун — Прва пролетерска, 1. и 2. војвођанска бригада предузеле су нови напад на посаду Власенице и ослободиле град.
2. јул — Одлуком Врховног штаба образован је Главни штаб НОВ и ПО Војводине.
- Одлуком Врховног штаба НОВ и ПОЈ формирана је 16. војвођанска НОУ дивизија. У њен састав су ушле 1, 2. и 3. војвођанска НОУ бригада.

- 4/5. јул — Прва пролетерска и 2. војвођанска бригада нападе су јаку усташко-домобранску посаду Зворника и у зору ослободиле град.
- 10/11. јул — Код Калесија, при прелазу друма Зворник Тузла, у покрету из Бирча ка Мајевици, погинуо је Слободан Бајић Паја, политички комесар Главног штаба НОВ и ПО Војводине, а раније комесар 1. војвођанске НОУ бригаде.
- Друга војвођанска и 6. истачнобосанска бригада водиле су жестоке борбе у ширем рејону Шековића и на Бирчу против делова 369. легионарске дивизије, усташко-домобранских и четничких свага.
2. август — У борбама 2. војвођанске бригаде код Ашчерица, у рејону Папраће, погинуо је командант 1. батаљона Миле Урошевић Риста.
- 10/11. август — Прва бригада, 2. батаљон 2. и главнина 3. војвођанске бригаде и Мајевички НОП одред напали су немачку пријатељску посаду Бијељине и 13. августа ослободиле град.
15. август — Прва бригада, 2. батаљон 2. бригаде и главнина 3. војвођанске бригаде водили су у рејону Босанске Раче оштре борбе са деловима домобранског 3. ловачког и 6. пешадијског пука и немачког 901. тенковског пука.
- 21/22. август — Део снага 2. војвођанске бригаде и Мајевички НОП одред напали су посаду 6. чете 2. батаљона Тузланске бригаде у Површинцима и ослободили ово место.
- 10/11. септембар — Прва и 2. војвођанска бригада извршиле су напад на посаду Власенице и поново ослободиле град. Непријатељ је имао 13 мртвих и 4 рањена, а 40 их је заробљено. Губици 1. и 2. бригаде износили су 11 мртвих и 16 рањених.
- 14/15. септембар — Прва и 2. војвођанска бригада нападе су 5. батаљон Тузланске домобранске бригаде у Цапардама и ослободиле место.
21. септембар — Из Срема је стигла у источну Босну, у састав 16. војвођанске дивизије, њена 3. бригада.
- 23/24. септембар — Друга и 3. војвођанска бригада и Мајевички НОП одред напали су домобранско-усташку (посаду у Бијељини и ослободили град. Непријатељ је имао 350 рањених, погинулих и заробљених. Заплењено му је око 150 пушака, 6 митраљеза, 13 пушкомитраљеза, 9 минобацача,

око 300.000 метака, вагон граната и друго. Наши губици су износили 50 мртвих и рањених.

29. септембар до 2. октобра — Друга војвођанска бригада и 16. дивизија учествују са снагама 3. ударног корпуса у борбама за ослобођење Тузле.
7. октобар — У јужзападном Срему, у рејону села Вишњи-нева (Грка), образована је 4. војвођанска бригада која је одмах ушла у састав 16. војвођанске дивизије.
15. октобар — Одржано је прво бригадно партијско саветовање у 2. војвођанској бригади»
- 17/18. октобар — Друга војвођанска бригада прешла је из источне Босне у југозападни Срем (Босутске шуме) да би са 4. војвођанском бришдом учествовала у нападу на посаду Гуње и у спречавању непријатељских интервенција од Шида и Винковаца.
- 19/20. октобар — Почео је напад 1. и 3. војвођанске бригаде и Мајевичког НОП одреда на посаду Брчког, а 2. и 4. бригаде на посаду Гуње.
21. октобар — Почео је концентричач напад 1. козачке коњичке дивизије, Борбене групе 173. немачке резервне дивизије, полицијских јединица Камерхофер, делова 901. тенковског пука, 186. резервног батаљона и усташко-домобранских снага на подручју Босутеких шума где су се налазили Главни штаб Војводине 2. и 4. војвођанска бригада, 2. сремски и група бораца 1. сремског НОП одреда.
- 21/22. октобар — Друга и 4. војвођанска бригада су се вратиле из Срема у источну Босну.
12. новембар — Друга војвођанска бригада у свом оаставу има четири батаљона и приштапске јединице. Образован је и штаб 5. батаљона. Бригада броји 1.319 другова и другарица. У КПТЈ је 211, кандидата је 60, а чланова СКОЈ-а 303 бораца и руководиоца.
17. новембар — У источној Босни у селу Ратковићи, образована је 5. војвођанска бригада, која одмах улази у састав 16. војвођанске дивизије.
- Децембар почетак — У источној Босни је почела немачка зимска операција „Куге^бчиц“ (Лоптаста муња) против снага 3. корпуса и 16. војвођанске дивизије.
- Шеснаеста војвођанска дивизија, подељена у две оперативне групе (Прва оперативна група — 1, 3. и 5.

бригада, а Друга оперативна група — 2. и 4. бригада) маневрисала је на Мајевици, Бирчу и Требави, изоегавала ударе надмоћнијих непријатељских снага и ослободила Соколац и Босански Шамац.

1944. ГОДИНА

«ff» •

- 16—20. Јануар — Изведен је напад 3. ударног корпуса и 16. војвођанске дивизије на посаду Тузле, који се завршио неуспешно.
- Друга војвођанска бригада, у време напада на Тузлу, води оштре борбе са непријатељем у рејону Миричине и Босанског Петровог Села.
20. Јануар — У рејону Грачаница 2. војвођанска бригада разбија и одбацује непријатељске снаге које су извршиле испад према селима Дураковићи и Омербашићи.
28. Јануар — Друга војвођанска бригада води оштре борбе са око 1.000 Немаца усташа и домобрана који су из Брчког кренули према селу Срници и Пореврици.
4. фебруар — Друга, 3. и 5. војвођанска бригада изводе концентричан напад на четничке снаге у рејону Дугих Њиња на Требави. Непријатељ је разбијен и одбачен према Добоју и Грачаница.
6. фебруар — У рејону села Ораховице (Требаве) одржана је Друга бригадна партијска конференција у 2. војвођанској бригади. Партијска организација има 242 члана и 61 кандидата.
- 16/17. фебруар — Пета војвођанска и један батаљон 2. војвођанске бригаде напали су на посаду Грачанице.
26. фебруар — Друга војвођанска бригада преместила се из рејона Хумци, Миладићи и Каштел на просторију Кораја и Пушковца ради уништења четничких и зеленокадровских група на Мајевици.
3. март — Одлуком Врховног штаба формирана је у Бијелој на Мајевици 36. војвођанска дивизија. У њен оастав су ушле: 3, 5. и 6. војвођанска бригада која је дејствовала у Срему. У саставу 16. дивизије остале су: 1, 2. и 4. војвођанска бригада.
- 3—10. март — Друга војвођанска бригада чисти од четника и зеленокадроваца рејоне Лопара, Заједница, Лабуцке, Теокача Кисељака, Ковлука, Атмачића, Јањара.

- 13/14. март — После офанзиве у југозападном Срему (Босутске шуме) 13. СС „Ханџар дивизија“ форсирала је Саву код Сремске Раче и Брезовог Поља и отпочела офанзиву у источној Босни против 3. корпуса и 16. и 36. војвођанске дивизије.
- 15—16. март — Друга војвођанска бригада води оштре борбе са деловима 13. СС дивизије на друму Брчко — Бијељина у рејону села Буквари, Брезово Поље, Ражљево, Главичорак, Мртвица, Пиперци, Попово Поље и Буковице.
- 1-7. март — Друга војвођанска бригада упорном одбраном задржава продоре 13. СС дивизије у правцу Забрђа и Кораја.
18. март — Прва и 2. војвођанска бригада предузеле су општи
• напад на снаге 13. СС дивизије у рејону Кораја, Челића и Забрђа.
- 27/28. март — Према наређењу штаба 16. дивизије 2. војвођанска бригада је извршила напад на снаге 13. СС дивизије на Гаврића брду и Мукату.
12. април — Снаге 13. СС дивизије продужиле су офанзиву против 3. корпуса и 16. и 36. дивизије са линије: Корај — Челић — Забрђе.
24. април — Штаб 3. ударног корпуса издао је штабовима 16. и 17. дивизије наређење да се јединице припреме и форсирају Дрину између Бајине Баште и Дришаче ради садејства 2. и 5. дивизији у њиховој офанзиви у западној Србији.
- 29/30. април — Док се 17. дивизија пробијала из окружења " према Краљевој гори и Деветаку, 16, 36. и 38. дивизија су екршиле отпор непријатеља код Градине и села Тупанари, прешле Дришачу и упутиле се према Јаворнику и Кладњу. — "У болници Трнова у борби са непријатељем погинуо је Емил Панић Попа, командант батаљона у 2. бригади.
- 3/4. мај — Друга и 4. војвођанска бригада нападе су немачко-уеташку посаду у Кладњу и ослободиле град.
7. мај — Друга војвођанска бригада је водила оштре борбе у рејону села Бакић и Заклопача са непријатељем који је надирао од Власенице.
11. мај — После другог покушаја да пређе Дрину и продре у Србију 2. војвођанска бригада је у саставу 16. дивизије стигла у долину реке Спрече и разместила се у рејонима села Омазићи, Гривице и Туловићи.

- 16/17. мај — Из ширег рејона Живиница 2. војвођанска бригада је у саставу 16. дивизије извршила велики обухватно-обилазни маневар ка Требави ради помоћи 36. војвођанској дивизији на Мајевици.
18. мај — Друга војвођанска бригада разбила је у рејону Подпећи више зеленокадровских група и одбацила их према Сребренику.
- 19—20. мај — Друга војвођанска бригада у рејону Великих Њива, Пипера и Јабланице успешно одбија све непријатељске испаде из Лопара и Тузле.
23. мај — Јединице 16. дивизије прелазе на северне падине Коњуха, у рејону села Бановићи, Туловићи, Гривице; Трештеница.
1. јун — Партијска организација 2. бригаде имала је 30 партијских хелија, 217 чланова КПЈ, 75 кандидата и 306 чланова СКОЈ-а.
- 6/7. јун — На основу наређења штаба 3. корпуса 16, 36. и 38. дивизија су предузеле из долине Спрече чистићење Мајевице и Посавине.
8. јун — Прва и 2. војвођанска бригада су нападе посаде Лопара и Заједница и ослободиле оба места. Непријатељ је имао око 400 погинулих и рањених војника, подофицира и официра. Заплењено му је 8 хаубица, 3 вагона муниције и знатне количине оружја и друге опреме. Наши губици су износили 58 мртвих и 198 рањених.
— У борбама за Лопаре и Заједнице погинуо је Радован Петровић Раде, командант батаљона у 2. бригади.
- 19/20. јун — Прва, 2. и 4. бригада 16. војвођанске дивизије нападе су посаду Рибнице и порушиле пругу Олово — Завидовићи.
1. јул — Одлуком Врховног штаба НОВ и ПОЈ формиран је 12. ударни војвођански корпус у чији су састав ушле 16. и 36. војвођанска дивизија.
17. јул — У источној Босни, од Тузле, Зворника и Кладња почео је концентричан напад 7. СС „Принц Еуген“ дивизије, 13. СС „Ханцар“ дивизије, 8. домобранске и 12. усташке бригаде, четника и зеленокадроваца на снаге 3. и 12. ударног корпуса у рејону Бирча.
- 28/29. јул — У покрету ка реци Босни, ради прихвата 6. пролетерске дивизије, 1. и 2. војвођанска бригада стигле су у рејон Немиле и Беговог Хана.

30. јул — Јединице 7. СС „Принц Еуген“ дивизије нападе су на планини Враници два батаљона и комору 16. дивизије.
1. август — Почео је нови концентрични напад 7. и 13. СС дивизије, 1. и 11. усташке и 8. домобранске бригаде и четника у правцу Коњуха и Звијезде ради одбацивања на запад снага 3. и 12. корпуса НОВЈ.
5. август — Штаб 16. дивизије упућује своју 4. бригаду у рејон села Врапци ради осигурања правца Хан—Пијесак — Соколац.
- 6/7. август — Дванаести ударни војвођански корпус се пробио из обруча, пребацио преко комуникације Хан—Пијесак — Соколац и упутио према планини Деветаку и Фочи.
8. август — Из централне у источну Босну прешла је 11. ударна дивизија и преко Коњуха се упутила ка 3. корпусу. — Јединице 12. корпуса су разбиле делове 7. СС „Принц Еуген“ дивизије и заузеле Реновицу на комуникацији Гарајево — Вишеград, а затим се упутиле ка Фочи.
- 11/12. август — Јединице 12. корпуса у покрету за Црну Гору прешле су у рејону села Драча (источно од Калиновика) комуникацију Фоча — Калиновик.
14. август — У покрету ка Сутјесци 12. корпус је избио у рејон села Врбнице, Замрштена, Луче, Ћурево и Мркаљ.
15. август — Дванаести ударни корпус води оштре борбе са снагама 7. СС „Принц Еуген“ дивизије у рејону Врбнице и Личких колиба. — У тим борбама храбро је погинуо командант батаљона у 2. бригади Бранко Јанковић Муја.
21. август — Почео је противнапад 12. корпуса на непријатељске снаге (операција „Рибецал“) у Црној Гори да би се обезбедила евакуација рањеника и болесника ка аеродрому у Горњој Брезни.
23. август — Са аеродрома из рејона села Горња Брезна евакуисано је у болнице НОВЈ у Италији преко 1 000 рањеника и болесника из 12. корпуса (војвођанског) и 6. пролетерске дивизије. — Дванаести војвођански ударни корпус се после евакуације рањеника и болесника упутио у правцу планине Голије избивши у рејон југоисточно од Автовца.
25. август — Дванаести ударни корпус је, после преласка комуникације Авт>вац — Билећа, стигао у рејон села Риоца.

29. август — Дванаести ударни корпус је, после преласка комуникације Гацко — Невесиње, избио у рејон Борач југозападно од Зеленгоре.
— При повратку са реке Босне погинуо је у рејону Олова Живан Живанов Срце, заменик комесара батаљона у 2. војвођанској бригади.
1. септембар — Дванаести ударни корпус је, после преласка комуникације Фоча — Калиновик, избио у рејон иланине Јахорине.
- 2/3. септембар — Дванаести ударни корпус је, код села Реновице, разбио непријатељска обезбеђења на комуникацији Сарајево — Вишеград и друму Сарајево — Рогатица и сутрадан стигао у рејон села Стари Брод на Дрини.
- 5—6. септембар — Јединице 12. корпуса су извршиле форсирање Дрине у рејону Старог Брода при чему је 2. бригада била у претходници корпуса, док су 1, 3. и 5. бригада водиле оштре заштитне борбе са непријатељем да би обезбидиле прелаз корпуса у Србију.
6. септембар — После форсирања Дрине у рејону Старог Брода 12. ударни корпус је избио на планину Тару и код села Јагоштице ухватио везу са 1. пролетерским корпусом.
8. септембар — У духу директива добијених од Врховног команданта 12. ударни корпус је наставио наступање са планине Таре и избио на друм Бајина Башта — Ужице у рејон села Јанковићи, Миљевине, Пилице, Обајгоре.
9. септембар — Дванаести ударни корпус, пошто је ослободио Бајину Башту и протерао окупаторско-четничке снаге подишао је планину Повлену и Јабланику достигавши рејоне села: Јакаљ, Јасеновац и Перунике.
- 11—15. септембар — Дванаести ударни корпус је водио оштре борбе са снашма четничке 4. групе журишних корпуса, Немцима, Љотићевцима и Недићевцима у рејону Повлена, Медведника, Јабланика, Пецке и према Ваљеви.
- 15/16. септембар — Једанаеста ударна дивизија прешла је реку Дрину у рејону села Костијерова и из источне Босне стигла у Србију у састав 12. ударног корпуса.
21. септембар — Шеснаеста дивизија 12. корпуса после једнодневне оштре борбе са око 1.000 четника ослободила је Крупањ.
— Штаб 12. ударног корпуса наређује својим јединицама да што хитније разбију четничке снаге на Церу и Иверку.

22. септембар — Шеснаеста дивизија одбацује четничке снаге и овладава грebenом Гучево; 36. дивизија избија у долину Јадра.
24. септембар — Шеснаеста војвођанска дивизија ослободила је Лозницу и Бању Ковиљачу.
25. септембар — Почео је напад 11, 16. и 36. дивизије 12. дорпуса на четничке, Недићеве, Љотићеве и немачке снаге на планини Церу и Иверку ради њиховог уништења и ослобођења Лешнице и Прњавора.
28. септембар — Прва и 2. војвођанска бригада нападе су и разбиле немачке, четничке и Недићеве снаге у рејону Липолиста, Дубља и Богосаваца и ослободиле ова места.
— Одржано је кратко бригадно саветовање комуниста 2, бригаде у Ваљевској Каменици. На њему је анализирано стање у бригади и рад партијске и скојевске организације и одређени наредни задаци.
3. октобар — Друга војвођанска бригада води жестоке борбе са 300 војника и 20 тенкова из немачке борбене групе „Јунгенфелд“ на положајима Докторовача — Богосавци. Уништена су два тенка.
4. октобар — Друга бригада 16. дивизије и 5. бригада 11. дивизије су у оштрим борбама са групом „Јунгенфелд“ код Врањске, Мишара, Кормана и Мајура нанеле непријатељу губитке од 40 мртвих и ран>ених. Оштећена су два тенка.
9. октобар — Код села Мрђеновца, недалеко од Шапца, прешла је из Срема у Србију 6. војвођанска бригада и ушла у састав своје 36. дивизије.
- 9 10. октобар — Почео је напад 11. и 16. дивизије на Обреновац. Напад није успео, јер су се јаке непријатељске снаге жилаво браниле. И сутрадан напад није успео.
— У једном окршају 2. бригаде са непријатељским тенковима код Обреновца храбро је погинула Анка Матић Грозда, секретар партијске организације у чети у 1. батаљону.
12. октобар — Дванаести ударни корпус је пресекао пут Београд — Обреновац, блокирао посаду Обреновца и избио главнином снага у Остружницу, Железник и Сремчицу.
13. октобар — У надирању ка Београду 12. ударни корпус је достигао рејоне: Жарково, Рушањ, Рипањ, Макши, Баново Брдо.

14. октобар — Штаб 1. армијске групе НОВЈ издао је борбену заповест јединицама 1. пролетерског и 12. ударног корпуса за напад на Београд.
- У послеподневеним часовима почео је напад свих јединица 1. пролетерског и 12. корпуса на Београд.
- 14/15. октобар — Шеснаеста дивизија води жестоке борбе са непријатељском одбраном Београда у рејону Чукарице, а 11. дивизија у рејону Жаркова. Борбе су настављене к сутрадан 15. октобра.
15. октобар — Бригаде 11. и 28. дивизије, заједно са мото-стрељачким батаљоном совјетске 13. механизоване бригаде, ослободиле су Жарково.
- 15—17. октобар — Јединице 16. дивизије 12. ударног корпуса воде огорчене борбе са непријатељем у рејону Чукарице, „Сајмишта“, „Мостара“, око Главне железничке станице и Савског пристаништа.
- 17—21. октобар — Јединице 11, 16. и 36. дивизије 12. ударног корпуса водиле су огорчене борбе са Борбеном групом генерала Штетнера (30.000 војника 1. брдске дивизије, дивизије Бранденбург. 92. моторизоване бригаде и друге) у рејону Аваде, Белог Потока, Рушња, Сремчице, Липовачке механе, Велике Моштанице, Бргуљице, Скеле, Умке, Степојеваца.
20. октобар — Јединице 1. армијске групе НОВЈ, 4. механизованог корпуса и друге снаге Црвене армије ослободиле су Београд.
- У борби са непријатељем код села Грабовца, недалеко од Обреновца, погинуо је Марко Милановић, командант 4. бригаде, ранији заменик команданта 2. бригаде.
22. октобар — Јединице 1. и 6. пролетерске дивизије НОВЈ и делови 73. стрељачке дивизије, 13. и 14. механизоване бригаде Црвене армије ослободиле су Земун.
- Јединице 12. ударног корпуса и делови Црвене армије форсирали су Саву код Умке и Скеле и почеле борбу за ослобођење Срема.
- 26/27. октобар — Почео је напад 16. војвођанске дивизије на посаду Руме. До 3 сата 27. октобра Рума је била ослобођена.
- У борбама око Руме погинуо је комесар 2. војвођанске бригаде Арсо Мијовић, а рањен командант бригаде Сава Согић Куца.
- 27—31. октобар — Јединице 11. и 16. војвођанске дивизије водиле су оштре борбе за ослобођење Сремске Митровице. Град је ослободила 16. дивизија у ноћи између 31. октобра и 1. новембра око 1 час.

7. новембар — Поводом 27-годишњице октобарске револуције јединице 16. војвођанске дивизије учествовале су у свечаној смотри и дефилеу у ослобођеној Митровици.
- Увече је читава 16. дивизија, због напада непријатеља, пребачена из Митровице на сектор Велики Радинци — Манђелос — Лежмир.
10. новембар — У нападу код Чааме и Кукујеваца 2. војвођанска бригада је разбила снаге непријатеља и одбацила их са тих ноложаја.
11. новембар — Почело је пребацивање 16. дивизије из Срема у Бачку, у Нови Сад.
16. новембар — Јединице 2. војвођанске бригаде стигле су у село Светозар Милетић ради одмора реорганизације и пружања.
28. новембар — Укинут је штаб 12. ударног корпуса, 16, 36. и 51. војвођанска дивизија стављене су под команду Главног штаба НОВ и ПО Војводине.
30. новембар — Одржана је свечана смотра јединица 16. војвођанске дивизије у Сомбору. Том приликом подељена су прва одликовања борцима и руководиоцима дивизије.
1. децембар — Почело је пребацивање 16. дивизије из Бачке у Мађарску правцем: Сомбор — Бездан — Батина — Кнежеви Виногради ← Веремнд — Шиклош — Барч.
4. децембар — Друга војвођанска бригада је стигла у Мађарску, на леву обалу Драве, у рејон села Хирач — Залата — Драва — Керестур, где је сменила један пук 233. дивизије Црвене армије.
8. децембар — Главни штаб НОВ и ПО Војводине упутио је 16. дивизију авизо заповест за припрему пребацивања у Подравину.
- 9/10. децембар — Почело је пребацивање 2. војвођанске бригаде преко Драве, између Залате и Чађавице, ради напада на посаду Мославине.
10. децембар — Око 5 часова изведен је напад најпре 1. а затим и 3. батаљон 2. бригаде на јаку и добро утврђену посаду Мославине. Наши борци су брзо очистили место, али су се жестоке борбе развиле нарочито око „Вашаришта“. Ни други напад 2. бригаде који је извршен наредне ноћи није успео.

13. децембар — Пребачена су на десну обалу Драве, у Подравину два батаљона из 1. војвођанске бригаде 16. дивизије ради садејства 2. бригади у ликвидирању посаде Мославине.
- 13/14. децембар — Извршен је и трећи по реду напад 2. и 1. бригаде на посаде Мославине и Виљева. И он се завршио неуспешно. Бригаде прелазе у одбрану на положајима око Мославине и Чађавице.

1945. ГОДИНА

1. јануар — У мађарско село Шиклош стигла је наредба Врховног команданта о реорганизацији Главног штаба НОВ и ПО Војводине и штаба 12. ударног корпуса, као и о формирању 3 југословенске армије. У њен органски састав ушле су 16, 36. и 51. војвођанска дивизија, а у оперативном погледу потчињени су јој 6. и 10. корпус. За команданта 3. армије одређен је генерал-лајтнант Коста Нађ дотадашњи командант Главног штаба Војводине.
10. јануар — Штаб 3. армије наређује смену 36. и 51. дивизије на левој обали Драве ради њиховог пребацивања у Подравину на „Вировитички мостобран“.
- 16—20. јануар — Након прелаза Драве код Барча 36. војвођанска дивизија је оријентисана на западни сектор „Вировитичког мостобрана“ према Вировитици, Клоштару и Питомачи, док је 51. дивизија упућена према Подравској Слатини и Чађавици.
17. јануар — Одлучним нападом 36. дивизија одбацује снаге 1. козачке коњичке дивизије према Клоштару и ослобађа Шпишић Буковицу, Вукосављевицу, Турнашицу и Седлалицу.
20. јануар — На основу претходних директива Врховног штаба и штаба 3. армије, а са циљем удара у позадину непријатељских снага на сремском фронту 16 и 51. дивизија су извршиле напад на посаде с. Чађавице, Носковци, Врањешевац, Старин и Шашево на источном сектору „Вировитичког мостобрана“. Напад се завршио неуспешно уз велике губитке наших јединица.
25. јануар — Нови напад 16. и 51. дивизије на непријатељску избочину око Чађавице, Црнца, Сухомлаке, Врањешевца, Старина и Шашева ради запоседања Новог дравског капаа. И поред одлучних и жестоких јуриша и хероизма наших бораца и овај напад се завршио неуспешно. У тим борбама 16. дивизија је имала 68 погинулих и 153 рањена.

6. фебруар — Почела је противофанзива непријатеља под шифрам „Вукодлак“ (Wehrgwolf) ради чишћења Вировитичког мостобрана. У њој су ангажоване 1. и 2. бригада I. козачке дивизије, делови 264. и 297. пешадијске, 7. СС „Принц Еуген“ дивизије, 11. ваздухопловне пољске и 104. немачка дивизија, 1. и 7. домобранска дивизија, 2. усташка бригада, Борбена група „Ф.ишер“ и „Енгелбрехт“ и друге мање јединице, око 50 тенкова и знатна артиљерија.
8. фебруар — Друга војвођанска бригада води упорне борбе са непријатељем у рејону Сухопоља, Трнове и Пчелића, који надире ка Подравској Слатини.
9. фебруар — Друга бригада и 16. дивизија у рејону Барча повлаче се према наређењу штаба 3. армије на леву обалу Драве. Исто тако и 36. и 51. дивизија.
16. фебруар — Јединице 3. армије смењују 1. бугарску армију и поседају леву обалу Драве од њеног ушћа у Дунав до села Торјанци. Шеснаеста дивизија са 1. и 2. бригадом одсудно брани положаје на Драви од Старог Села до села Торјанци.
- 5/6. март — Око поноћи непријатељ је отпочео форсирање Драве код Осијека, Нарда, Белишћа, Бистринаца и Доњег Михољца. У том потхвату, повезаном са немачком противофанзивом према Будимпешти („Велика операција“), учествују из Подравине снаге 91. армијског корпуса: ојачана II. ваздухопловна пољска, 104, 297. и 1. козачка дивизија.
- 6—21. март — Најжешће борбе на Драви у Мађарској и у Барањи, тзв. „Болмонски мостобран“, водиле су јединице 3. армије код Болмана, Бездана, Мајске Међе, Барањског Петровог Села, Ђурђевог Двора, Петловца, Шибља, Жидо пустаре и шуме Палез.
- У борбама на Болманском мостобрану 16. дивизија је имала 287 погинулих и 958 рањених бораца. Погинуо је и Никола Дозет помоћник комесара 2. батаљона, а рањен Риста Алексић, помоћник комесара 2. војвођанске бригаде.
- 11/12. април — Тачно у 23 часа јединице 2. војвођанске бригаде почеле су форсирање Драве у пролећној офанзиви 3. армије. Друга бригада у Подравини ослобађа Гат и Чрнковце.
- 12—15. април — Јединице 16. дивизије у незадрживом јуришу ослобађају Подгајце, Бочкиновце, Ивановце, Харкановце, Бачањевце, Шљивошевце, Нашићку Брезницу, Будимце, Шапшиновце, Клокочевце, Пореч, Поречки Гај и друга места.

15. април — После краће борбе 2. м. 4. војвођанска бригада ослободиле су Ћурђеновац.
18. април — Заједно са јединицама 36. дивизије 2. бригада. врши снажан притисак на посаду села Миклеуша.
20. април — Шеснаеста дивизија и снаге 10. корпуса заузимају доминантне висове јужно од Подравске Слатине и избијају на комуникацију Цабуна — Сухопоље.
23. април — Искористивши и обухватно-обилазни продор 1. и 2. бригада 16. дивизије у правцу Светог Тројства, чиме је угрожен бок и позадина непријатељских снага у Сухопољу, 36. дивизија је ослободила ово место.
26. април — После аштрих борби пред Вировитицом 2. бригада је, око 20 часова, прва упала у град, а за њом 1. бригада 16. дивизије и јединице 36. дивизије.
28. април — Штаб 3. армије издаје заповест за пробој непријатељске одбране на линији: Питомача — Грубишно Поље — Гарешница и за прелаз у гоњење непријатеља према Копривници, Крижевцима и Бјеловару.
4. мај — Почео је општи напад 16, 17. и 40. дивизије на Бјеловар. Непријатељ је пружао јак и жилав отпор, нарочито из железничке станице, али је ипак око 21 час град ослобођен.
8. мај — Јединице 16. и 17. дивизије воде огорчене борбе са непријатељем у рејону Крапинских Топлица и Роташке Слатине. Маневром 1. и 2. бригаде натеран је у рејону Фарезана на предају један усташки батаљон.
9. мај — Јединице 16. и 17. дивизије извршиле су комбиновани маневар и удар с фронта у рејону Хума и Брезнице, где је окружени непријатељ био приморан на предају. Заробљено је око 2.000 војника и заплењено око 100 возила.
11. мај — Јединице 16. дивизије су у рејону Потплата, Светог Јурија и Славеначког Коњица заробиле ско 14.000 немачких војника са штабовима 22, 173. и 181. немачке дивизије и заплениле 95 топова, око 3.000 пушкомитраљеза и аутомата, око 6 000 пушака, 95 минобацача, 1.150 пиштоља и много другог материјала.
- 13—17. мај — У тродневним борбама са окруженим немачким, усташким, домобранским, четничким и белогардејским снагама под командом генерала Лера у рејону Дра-

вограда, Гуштања, Словенградеца, Межица и Плиберка, 1. и 2. војвођанска бригада 16. дивизије дале су велики допринос. У току 15 дана маја 16. дивизија је убила 910, ранила 1.912 и заробила 32.203 непријатељска војника. Запленила је 190 топова, 4.660 пушкомитраљеза, митраљеза и аутомата, 15.757 пушака, 6 тенкова, 810 камиона и других возила, 111 радио-станица, 1.330 кола и 1.350 коња. Њени губици су износили око 140 погинулих и 650 рашених бораца.

20. мај — Прва и 2. бригада се враћају из Аустрије и размештају на просторији: Тржич — Радовљица — Предвор — Поткорен.

Јул — Првих дана јула 16. дивизија се из Словеније пребацује у Војводину.

7. јул — Јединице 16. дивизије, поводом дана устанка народа Србије, учествују на свечаној паради у Новом Саду.

15. јул — Поводом двогодишњице формирања 16. дивизије у Суботици је одржана свечана смотра и дефиле јединица пред врховним командантом маршалом Титом.

Октобар — Шеснаеста дивизија се пребацује из Војводине у источну Босну, где до марта 1946. године учествује у уништењу разбијених четничких и усташких групаца.

2. НАРОДНИ ХЕРОЈИ 2. ВОЈВОЂАНСКЕ БРИГАДЕ

Орден народног хероја и признање борцима нове Титове армије и активистима народноослободилачког покрета истовремено је признање и свим оним безбројним анонимним и неодликованим херојима чија су дела и подвизи уграђени у темеље наше социјалистичке Југославије.¹

Богдан Вујошевић

Родио се 1912. године у Дољанима, у Црној Гори. После основне школе одази у гимназију, а затим на факултет у Бео-

Богдан Вујошевић

¹ Народни хероји Југославије, Младост, Београд, 1975.— Орден народног хероја установљен је Указом Врховног штаба НОВ и ПОЈ 15. августа 1943. До данас су Орденом народног хероја одликована 1.322 борца и руководиоца Народноослободилачке војске Југославије.

граду, где студира математику. Укључује се у напредни студентски покрет и учествује у свим штрајковима и демонстрацијама од 1931. године. У КПЈ је примљен јуна 1936. године. Ради активно у одбору студената на Београдском универзитету, а председник је Удружења студената математике. Његова кућа у Доњанима код Подгорице (Титограда), постала је 1941. године свратиште комуниста. У мају у њој је штампарија ПК КПЈ за Црну Гору у којој ради и Богдан све до одласка у партизане. Приликом напада на Пљевља истакао се ванредном храброшћу. У Рудом 22. децембра 1941. године, постаје заменик командира чете у 2. црногорском батаљону 1. пролетерске бригаде. Дане битака на Неретви и Сутјесци провео је као тешки рањеник у болници где је обављао дужност комесара једног ешелона рањеника. Сутјеску је преишао на штакама. Исоздрављењу упућен је у 16. војвођанску дивизију, где у 2. бригади врши дужност заменика комесара батаљона, да би, потом, постао заменик комесара 4. војвођанске НОУ бригаде и најзад комесар 36. војвођанске дивизије.

Богдан је био веома искусан партијско-политички руководилац. Одаиковао се ванредном бригом и хуманošћу према борцима, због чега су га сви ценили и волели. После рата је обављао многе одговорне дужности. Пензионисан је у чину генерала. За народног хероја проглашен је 27. новембра 1953. године²

Милан Јешић Ибра

Рођен је 11. октобра 1914. у селу Доњ Петровци. Приликом капитулације бивше југословенске војске Немци су га као резервног поднаредника заробили и одвели у логор на Бањици. Одатле бежи и враћа се у родно село, где успоставља контакт са НО покретом. У новембру 1941. положио је партизанску заклетву, а од 27. марта 1942. постао је борац Фрушкогорског одреда. Учествује у свим његовим акцијама. У КПЈ је примљен 10. маја 1942. У јулу се са једном десетином спушта из Фрушке горе у Доњи Срем. Када је 31. јула 1942. образован Посавски НОП одред, Ибра је најпре командир вода, а потом и командир чете. Одред је у јесен, као Посавски батаљон, ушао у састав 6. источнобосанске бригаде и прешао у Босну. На дан формирања 2. војвођанске бригаде, 20. априла 1943. постаје командант њеног 2. батаљона. На тим дужностима показао се као храбар и неустрашив борац и способан организатор и руководилац. Истакао се у борбама код Сребренице, Власенице, Зворника, Цапарда, на Бирчу и Мајевици. У фебруару 1944. постаје заменик команданта 6. војвођанске, а јула 1944. године командант 7. војвођанске бригаде. На тој дужности је остао

² Исто; Шпиро Лагатор „4. војвођанска бригада“.

Милан Јелић

до краја рата. Бригада је под његовом командом постигла значајне успехе у Срему и у Славонији: у нападу на посаду Илока, при форсирању Дунава код Батине, у ослобођењу Барање, на вировитичком и болманском мостобрану и у пролећној офанзиви 1945. године за коначно ослобођење наше земље.

После ослобођења Ибра је остао у ЈНА све до 1964. године вршећи одговорне дужности команданта пука, бригаде и у војнотериторијалним органима. Пензионисан је у чину пуковника. Рад је наставио у друштвено-политичким организацијама. Био је председник Покрајинског одбора резервних војних старешина Војводине, посланик Покрајинске скупштине и члан Председништва Покрајинског одбора и комисија Савезног одбора СУБНОР, Координационог одбора за рад на народној одбрани, члан Конференције ССРН Војводине и друго. Носилац је Партизанске споменице и више одликовања. За народног хероја проглашен је 2. октобра 1953.³

Anka Matih

Anka Matih Gvozda

О лику ове дивне храбре жене и њеној херојској смрти већ је било речи. Рођена је 9. августа 1918. у Иригу. По занимању је била домаћица. Живела је и одгајила се у напредној сељачкој породици, где су јој браћа и сестре били комунисти, а отац симпатизер КПЈ. Априла 1940. постала је члан СКОЈ-а, а септембра 1941. члан КПЈ. За НОП је од првог дана устанка радила на организовању омладине и прикупљању оружја. Фебруара 1942. је ухапшена и зостављана у затвору, одакле је у недостатку доказа пуштена на слободу. Крајем јуна 1942. ступа у Подунавски одред, а почетком новембра у саставу Сремског одреда прелази у источну Босну. У новоформираној 2. војвођанској бригади врши дужност делегата, заменика комесара и комесара чете. Јуришајући у првим редовима истакла се као веома храбар борац у борбама за Власеницу, Цапарде, Зворник и на цести Цапарде—Зворник. Последње борбе у којим је учествовала вођене су октобра 1944. око Обреновца, где је, као што је изнето, у једном окршају њене чете са тенковима херојеки погинула. За народног хероја проглашена је 2. октобра 1953.⁴

Исто, књ. 1., стр. 496.

Марко Милановић

Марко Милановић

Рођен је 26. октобра 1919. у селу Дицму — Присоје, општина Сињ. Основну школу је завршио у родном месту, а затим 1933. године одлази у Београд, где се уписује у Аероклуб Београд и ту изучава авио-механичарски занат. У 1940. години положио је испит за пилота. Често га шаљу као инструктора у аероклубове у Краљево, Смедерево, Панчево, Јагодину, Прељину и друга места. Као омладинац читао је доста и повезао се са члановима КПЈ. Године 1939. и 1940. учествује у многим акцијама, посебно у штрајку аеронаутичара. Априла 1941. Написао се у пилотској школи у Никшићу. Ту се прикључује војним јединицама, а по капитулацији бивше југословенске војске са пиштољем, две бомбе и 50 метака враћа се пешке у Београд. Убрзо одлази у Смедеревску Паланку, а 2. августа 1941. ступа у 2. шумадијски одред. До своје смрти, октобра 1944, обавља многе дужности: септембра 1941. је командир чете; у јесен 1942. је командант батаљона у 2. пролетерској бригади, да би фебруара 1943. постао командант 5. даалатинске бригаде. Једно време је заменик команданта 2. војвођанске бригаде. У септембру 1943. именован је за команданта 4. војвођанске бригаде.

Учествовао је у многим борбама — Свилајнцу, Марковцу, на Кадињачи, Ливну, у Срему, на Мајевици, Бирчу, Требави и Посавини, на Зеленгори, Сутјесци, у форсирању Дррше, око Обреновца — испољивши велику храброст, сналажљивост и организаторске способности. О његовој активности и лику већ је било речи. За успехе код Ливна добио је похвалу Врховног

штаба. Пао је херојски код села Грабовца 20. октобра 1944. и сахрањен у Обреновцу. За народног хероја проглашен је 6. јула 1953.⁵

Влада Обрадовић Камени

Рођен је 1912. у селу Липи, срез Бихаћ. Имао је само годину дана када му је умро отац. Са непуних 11 година, прелази са мајком у село Ашању. Ту је чувао свиње и служио код сеоских газда. Био је веома цењен због вредноће и чврстог карактера, а и као честит и поштен. Од првих дана окупације Влада се буну против окупаторско-квислиншке власти. Због једне неуспеле акције, коју је самоиницијативно планирао, фолксдојчери су га ухапсили, али је успео да побегне и да се врати у село. Ту се крио неко време, а затим се повезује са НО покретом и 3. септембра 1942. ступа у Посавски НОП одред. Истог дана учествује у нападу на посаду Ашање. Крајем 1942. године са Посавским батаљоном у саставу 6. бригаде прелази у источну Босну. Тамо је примљен у КПЈ. Волео је пушкомитраљез и тешко се од њега одвајао, чак и кад је постао

Влада Обрадовић

⁵ Исто, књ. 1., стр. 522.

командир чете у 2. батаљону 2. војвођанске бригаде. Истиче се у свим борбама у којима је учествовао — у борбама за ослобођење Сребренице, Власенице, Зворника, Цапарда, на Мајевици и Бирчу. Више пута је рањаван и због тога пребачен у Срем на лечење и опоравак. У јесен 1943. постаје члан Месног НОО, али не за дуго. Убрзо ступа у Мошин батаљон 1. сремског одреда и с њим, као командир чете, прелази у Србију пратећи групу војно-политичких руководиоца које је Врховни штаб упутио преко Срема у Србију. Када је у рејону села Дучине, погинуо Јован Вукан Моша, командант батаљона, његову дужност преузима Камени. Овај батаљон се после месеца дана борбе у Србији вратио у Срем, у састав 1. сремског одреда, да би јуна 1944. постао 3. батаљон 6. војвођанске бригаде.

У борби са групом Немаца, са Шмитом на челу, на Галовичком каналу, између Карловчића, Михаљеваца и Шимановаца, храбро је 2. јуна пао популарни командант Камени. Батаљон 6. бригаде од тада носи име свог вољеног и храброг команданта. За народног хероја проглашен је 5. јула 1951.⁶

Сулејман Омеровић Цар

Рођен је 8. маја 1923. у Маглају. Потиче из сиромашне породице и од најмлађих дана пробијао се кроз живот. Основну школу завршио је у родном месту. Тада одлази у Шеријетску гимназију у Сарајево. Као ђак ове школе истицао се напредним идејама и окупљао око себе групу омладинаца Муслимана. Због тога је био ухапшен, али је брзо пуштен, јер жандарми нису имали конкретније доказе. Одмах после окупације као члан СКОЈ-а активно ради у Сарајеву, где се истиче својом храброшћу и вештим извршавањем задатака. Фебруара 1942. одлази са групом својих другова у 1. пролетерску бригаду. Из борбе у борбу истиче се његова храброст и другарски топао однос према свима. Запажа се и његов рад на ширењу и јачању братства и јединства. Примљен је у КПЈ и од борца израстао до комесара чете у 1. пролетерској бригади. У 2. војвођанску бригаду за заменика комесара 3. батаљона дошао је после нагида на Зворник. Затим је био командант батаљона, заменик команданта и командант 2. и 3. војвођанске бригаде. Учествовао је у стотинама борби и био пример јунаштва, снажљивости и хладнокрвности. Од познатијих бооби учествовао је у јуришу пролетера на четнике на Сињајевини, у окршајима око Дурмитора, на Коњицу, у нападима на Ливно, Купрес, Кључ, Босанско Грахово, Јајце, на Неретви, код Челебића, Вучева, Баиновоца, у борбама за ослобођење Власенице, Зворника, Цапарда, Брчког, Бијељине, Гуње, на Бирчу, Мајевици, на Требави и у Посавини при ослобођењу Лознице. Београда,

⁶ Исто, књ. 2. стр. 28—29.

*Сулејман Омровић
Цар*

Руме, на Драви и у Подравини све до Дравограда. Био је 17 пута рањен и постао најмањи потпуковник наше армије са бројним нашим одликовањима и орденом Кутузова. Погинуо је од усташких терориста 1945. на путу Осидек—Нашице. За народног хероја проглашен је 20. децембра 1951.⁷

Сава Согић

Рођен је 24. априла 1915. у селу Манђелосу, код Сремске Митровице, где је завршио основну школу и живео као земљорадник. Пред сам рат пришао је радничком покрету и повезао се са Бошком Палковљевићем Пинкијем, који га је упознао са програмом и циљевима КПЈ.

Од првих дана окупације почео је организовано да ради заједно са Пинкијем и по његовим упутствима. Агитовао је, прикупљао оружје, обучавао омладину у руковању оружјем, разносио пропагандни материјал и прикупљао материјална средства за партизане. Осмог марта 1942. ступио је у Фрушкогорски одред и у свим борбама истицао се храброшћу, упорношћу и пожртвовањем. У знак признања за испољену хра-

⁷ Исто, кш. 2, стр. 33.— О Цару види и сећање Едварда Ребуле у одељку „Пролетери међу Војвођанима“.

Сава Сођић

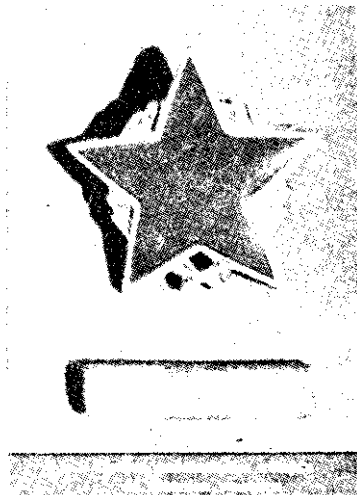
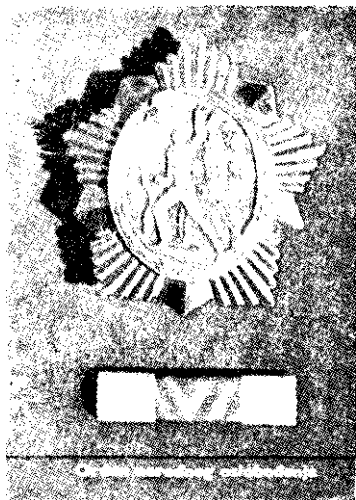
брост при ослобођењу Баноштра, Сусека, Черевиха и Манђелоса добио је једини пушкомитраџез који је одред имао. Постао је „летећи пушкомитраџезац“ у свим сукобима одреда са непријатељем на Фрушкој гори. Десетог априла 1942. примљен је у КПЈ, а ускоро је постао командир чете и командант Фрушкогорског батаљона. Јула 1943. Сођић је командант 2. сремског одреда, који дејствује у западном Срему. Када је, октобра 1943, ослобођена Тузла, постављен је за команданта града, да би ускоро прешао у 2. војвођанску бригаду за команданта 3. батаљона, а затим за заменика и за команданта исте бригаде. Под његовим руководством 2. бригада учествује у жестоком борбама око Тузле, Брчког и Гуње, на Требави, око Бијељине и на Мајевици, на Враници, Бирчу, Сутјесци, на Дрини, за Лозницу, Београд и Руму, где је рањен. Априла 1945. Сођић је помоћник команданта Војне области за Војводину. После рата је начелник Војног округа Београд, помоћник команданта за позадину корпуса, а вршио је и друге високе војне дужности. Пензионисан је у чину генерал-мајора. Сада је члан Председништва Покрајинског одбора СУБНОР САП Војводине и председник Покрајинског одбора резервних војних старешина. Носилац је више одликовања. За народног хероја проглашен је 12. октобра 1953.»

⁸ Исто, књ. 2, стр. 182.

3. ОДЛИКОВАЊА ДРУГЕ БРИГАДЕ

За велики допринос и заслуге стечене у нашем рату и револуцији Друга војвођаиска НОУ бригада одликована је:

- Орденом народног ослобођења,
- Орденом партизанске звезде са златним венцем.

*Радослов Јовић Мишко,
пррп КОМаидавТ
2. вОЈвођанске НОУ другаОс*